

**Základní škola a mateřská škola, Mžany, okres Hradec
Králové**

se sídlem Mžany 62, 503 15 Nechanice

www.zsmzany.cz • E-mail: info@zsmzany.cz • tel.: 498 773 923 • IDS: rubpe26

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

„HROU ZA POZNÁNÍM“

Ředitel školy: Ing. Mgr. Pavel Hrubý

Vychovatelka školní družiny: Lenka Koníčková

Obsah

ÚVOD	3
CHARAKTERISTIKA, UMÍSTĚNÍ, VYBAVENÍ ŠD	3
PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ	3
EKONOMICKÉ PODMÍNKY	3
PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	3
SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	3
BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANA ZDRAVÍ	4
ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	4
MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ	4
ČASOVÝ PLÁN	4
ANALÝZA ŠD	5
CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY	5
VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI	6
Člověk a jeho svět	6
Informační a komunikační technologie	7
KLÍČOVÉ KOMPETENCE	7
PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ	8
ODPOČINKOVÁ	8
REKREAČNÍ	8
ZÁJMOVÉ ČINNOSTI PRACOVNÍ	8
PŘÍRODOVĚDNÁ	9
ESTETICKÁ	9
SPORTOVNÍ	9
PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ	9
CELODRUŽINOVÉ AKCE:	10

ÚVOD

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

CHARAKTERISTIKA, UMÍSTĚNÍ, VYBAVENÍ ŠD

Školní družina je součástí Základní školy, nachází se v 1. poschodí školní budovy a je určena dětem 1.-4. ročníku. Děti odkládají své svršky v šatně základní školy.

Je vybavena vhodným nábytkem a hracími koutky. K pohybovým aktivitám využívá tělocvičnu, místní dětské hřiště a školní zahradu včetně dřevěných průlezek umístěných na části patřící mateřské škole.

Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Účastníci si s sebou přináší k odpolední svačině vlastní jídlo i pití (k pitnému režimu případně mají možnost využít výdejník barelové vody umístěný na chodbě školy). Provozní doba je od ukončení vyučování do 15.30 hod.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ

Žáky přihlašují první den školy rodiče řádným vyplněním zápisního lístku. O pokračování docházky informují rodiče vychovatelky formou předběžné přihlášky na konci školního roku.

O zařazení dětí do družiny rozhoduje ředitel školy. Přihlašování a odhlašování žáků zajišťuje vychovatelka. K pravidelné denní docházce lze přijmout nejvýše 25 žáků. Přijímání jsou žáci 1. až 4. tříd podle věku až do výše kapacity školní družiny.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplatu. Splatnost úplaty stanovuje ředitel školy. Úplata může být snížena nebo prominuta. Je možné ji rozdělit do více splátek. Podmínky úplaty se řídí vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Většina hlavní činnosti školní družiny je financována z příspěvků zřizovatele (provoz), ze státního rozpočtu (mzda) a vlastních příjmů (poplatků).

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Ve školní družině pracuje aprobovaná vychovatelka, která úzce spolupracuje s pedagogy základní školy a nadále se vzdělává formou odborných seminářů, akreditovaných kurzů a samostudiem.

SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Spolupráce s rodiči je zajištěna každodenním kontaktem a v případě potřeby telefonicky nebo písemně včas před plánovanou činností.

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou a obcí: vánoční a velikonoční kulturní vystoupení, škola v přírodě, vítání občánků a výroba upomínkových dárek novým prvňáčkům.

Na nástěnce školy a na školních webových stránkách pravidelně seznamujeme rodiče s činností a plánem školní družiny, s hodnocením akcí, fotodokumentací.

BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANA ZDRAVÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví účastníků je zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Žáci po skončení vyučování přichází do školní družiny samostatně. Bezpečnost je zajištěna dohledem učitelů na chodbách.

Na začátku roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a chování v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, v tělocvičně, na vycházkách a akcích školní družiny. Jsou seznámeni s Vnitřním řádem školní družiny. Poučení o bezpečnosti provádí vychovatelka i před každými prázdninami. Úrazy jsou zaznamenány v knize úrazů v kanceláři školy. Žáci nahlásí úraz, poranění, nevolnost či nehodu vychovatelce. Vychovatelka se snaží zajistit ochranu dětí před sociálně patologickými jevy a šikanou, nedovolí manipulovat žákům s elektrickými spotřebiči a elektrickým zařízením.

Z hlediska bezpečnosti účastníků je dáвана přednost žákům nižších ročníků. Školní družinu mohou navštěvovat i nepřihlášení žáci, pokud celkový počet žáků nepřekročí v danou chvíli daný limit.

Školní družina je v hrací a odpočinkové části vybavena koberci. Je přiměřeně osvětlena umělým i přirozeným osvětlením. Velká okna zajišťují i dostatečné větrání. K dispozici je umývárna i sociální zařízení.

ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována péče podle charakteru a stupně jejich postižení. Náročnost činností je individuálně přizpůsobena jejich možnostem.

Talentovaným jedincům jsou nabízeny doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů přímo ve školní družině, nebo ve spolupráci se ZŠ.

MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

Vybavení ŠD je přizpůsobeno dle finančních a prostorových možností pro odpočinek, relaxaci, rozvoj schopností, vědomostí, dovedností a návyků.

Průběžně je doplňována novými hrami, pomůckami a výtvarným materiálem.

Prostory jsou vybaveny skříňkami, pracovními stoly a židlemi, matracemi, hracími koberci, televizí s DVD a videem.

K pohybovým aktivitám je možné využít tělocvičnu, dvorek a školní hřiště.

ČASOVÝ PLÁN

Jedná se o plán dlouhodobý a variabilní, kde bude vychovatelka vybírat z obsahu a přizpůsobovat činnosti aktuálním zájmům a potřebám žáků v oddělení podle ročních období.

ANALÝZA ŠD

silné stránky

- rodinné prostředí ŠD
- kontakt dětí všech věkových skupin, větší vzájemná pomoc
- individuální přístup ke každému dítěti

slabé stránky

- menší připravenost na kolektivy větších škol

příležitosti

- návštěvy kulturních činností mimo školu
- projektová činnost během roku
- zlepšení obrazu školy u rodičů a žáků (výrobky pro budoucí prvňáky, výrobky na Vánoce a Velikonoce)

rizika

- nerespektování řádu ŠD dětmi i rodiči
- negativní nálada žáků
- nezájem dětí o veřejné dění
- nevhodná koordinace volnočasových nabídek a aktivit
- malá disciplinovanost současné populace a pasivní přístup, neschopnost podřídit se autoritě
- nekázeň, agresivita, násilí ve školách

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

- 1) Výchova ke zdravému životnímu stylu - k odpovědnosti za svou osobu
 - k odpovědnosti za své zdraví
 - ke správným stravovacím návykům, pitnému režimu - k dodržování osobní hygieny
 - k posilování tělesné zdatnosti
 - k rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- 2) Výchova k posilování komunikativních dovedností - kultivace slovního i mimoslovního projevu
 - rozvíjení slovní zásoby
 - schopnost vyjádřit se
 - schopnost naslouchat
 - uplatnění se v kolektivu
 - kulturní život
- 3) Zvyšování sociálních kompetencí
 - řešení různých situací
 - pěstování žádoucích dovedností, vědomostí a postojů
 - posilování schopností objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého jednání
- 4) Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti - kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí

- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastního bezpečí v soc. skupině
- temperament, postoje, hodnoty

5) Formování životních postojů

- vytváření společných žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence soc. patolog. jevů (alkohol, drogy, kouření, delikvence)

6) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a soc. zdraví

7) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, učit je žít společně s ostatními lidmi

8) Pomáhat poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (obecní úřad, orientace v prostoru a čase, odhadnout vzdálenost v čase, kopec, serpentina, vrchol, úpatí). Návštěva rodin žáků a jejich domácích zvířat.

Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (Kompetence činnostní a občanské).

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimo slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem- vyhledávání informací). (Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální.)

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umění využívat vhodně, správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit). (Kompetence k trávení volného času).

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (kompetence k učení).

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu. (Kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské).

Informační a komunikační technologie

1. Základy práce s počítačem (využití zákl. funkcí, dodržení zákl. pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1) kompetence k učení

- učí se s chutí a započatou práci dokončí
- umí hodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si podobností mezi jevy a dává je do souvislostí
- získané vědomosti a zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení

2) kompetence k řešení problémů

- všímá si dění kolem sebe, na základě něhož řeší další problémy
- využívá logických, matematických a empirických postupů
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje chybná a správná řešení, spontánně vymýšlí nová, je veden ke kreativitě

3) komunikativní kompetence

- ovládá řeč
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i jinými prostředky - komunikace je kultivovaná

4) sociální a interpersonální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si důsledky a zodpovídá za ně
- projevuje citlivost a ohleduplnost, je tolerantní k odlišnostem druhých, je schopen respektovat druhé
- rozlišuje vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu umí ji řešit a bránit se
- dokáže se prosadit i podřídit, spolupracovat s druhými, přijmout kompromis

5) činnostní a občanské kompetence

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých plánů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně
- dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých
- chová se odpovědně s ohledem na své okolí

6) kompetence k trávení volného času

- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí říct "ne" nevhodným nabídkám na využití volného času

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ

- plán je rozvržen do jednotlivých oblastí činností
- vychovatelka má možnost vybrat činnost podle věku dítěte a jeho schopností

ODPOČINKOVÁ

- rozhovory s dětmi o zážitcích běžného života
- poslech čtených pohádek
- volné kreslení
- stolní společenské hry
- práce s dětskými časopisy
- poslechy pohádek z kazet a CD
- omalovánky
- hry se slovy
- klidné hry s hračkami podle vlastního výběru dětí
- sledování dětských filmů z videa nebo DVD

REKREAČNÍ

- vycházky po okolí (různě tematicky zaměřené podle ročních období, změn v přírodě, dopravní výchova, chování v dopravě jako chodec, apod.)
- námětové hry ve volné přírodě, hry s pravidly, závodivé hry
- dramatizace pohádek s maňásky nebo ručně vyrobenými loutkami
- pouštění draka
- stavění sněhuláků, staveb ze sněhu
- hry a cvičení v tělocvičně, ve třídě nebo na školním pozemku
- zimní zábavy (klouzání, koulování, sáňkování)
- exkurze- domácí zvířata
- cvičení s hudbou
- využití sportovního náčiní (školky se švihadly a míči)
- pohybové hry se zpěvem
- skákání panáka
- společné hry ve třídě

ZÁJMOVÉ ČINNOSTI PRACOVNÍ

- stavění z konstruktivních stavebnic
- vystřihování z předkreslených tvarů
- výrobky z přírodnin- malované kameny
- kreslení a malování ročních období
- příprava výzdoby školy nebo dárků pro spolužáky
- lepení, stříhání, obkreslování šablon
- výroba výrobků různě zaměřených podle ročních období, společenských příležitostí
- přesazování květin ve třídě
- výroba papírových staveb z časopisů (Sluníčko, ABC)

- skládání z papíru
- využívání různých materiálů při vyrábění (textil, karton, krabičky, trubičky, peří, bavlnky, vlna, kůže, plechovky, papír apod.)
- navlékání korálků, šití knoflíků, jehelníček
- přání a blahopřání k různým příležitostem

PŘÍRODOVĚDNÁ

- pozorování přírody při pohybu venku, při vycházkách
- sběr přírodnin
- pozorování stromů během roku
- sledování života zvířat a ptáků
- rozdíly mezi listnatými a jehličnatými stromy, výstavka listů
- čtení stop zvířat během zimních měsíců
- péče o volně žijící zvířata v zimních měsících (sypání do krmítka, rozvoz lesních plodů do krmelců, zdobení stromku ovocem o Vánocích)
- povídání o domácích mazlíčcích, ukázka s výstavkou
- přispívání péčí o přírodu k její ochraně (úklid okolí školy, čištění lesa)
- beseda o ochraně přírody
- chování v přírodě, nebezpečí nacházející se v přírodě kolem nás, důsledky nešetrného zacházení s přírodou
- lisování květin, tvorba herbáře
- sázení stromků,

ESTETICKÁ

- malování a kreslení zážitků z prázdnin
- ilustrace k pohádkám
- hry s barvami- rozpouštění, rozpíjení, obtiskávání
- umělecké křidy- rozírání barev, tvoření duhy, podzimních listů
- výroba netradičních přání, vánočních ozdob, stavby ze sněhu
- zpěv s kytarou, nácvik besídek a ostatních vystoupení, využití rytmických nástrojů
- dramatizace pohádek s maňásky
- modelování z modelíny, moduritu, z keramické hlíny (práce s burelem a glazurou)
- kresby tuší a dřívkem
- frotáž
- drátkování

SPORTOVNÍ

- závodivé hry, hry s míčem
- skákaní přes švihadlo
- překážková dráha
- hry s míči a pravidly
- cvičení s hudbou
- bruslení, sáňkování
- význam slova fair-play, čestná hra, dodržování pravidel, ohleduplnost při hře
- sportovní soutěže s různým náčiním (míče, obruče, tyče)
- skok, běh, hod, šplh - sportovní disciplíny
- vybíjená, kopaná, přehazovaná, florbal, hod na koš
- jízda na kole - překážková dráha

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

- udržování pořádku na svém pracovním místě, ve školní tašce
- didaktické hry - velikost, tvar
- omalovánky s počítáním, hry s písmenky, hádanky, křížovky

- hry na paměť
- doplňování v časopisech (Sluníčko)
- společenské hry (Milionář, Kufr)
- slovní fotbal

CELODRUŽINOVÉ AKCE:

- drakiáda (říjen)
- Halloween (říjen)
- Mikulášská nadílka (prosinec)
- Vánoční besídka (prosinec)
- bruslení na ledě (prosinec – únor)
- karneval na ledě (únor)
- výroba dárečků budoucím prvňáčkům (březen)
- Velikonoční vyrábění (březen/ duben), přání pro maminky (květen)
- Den dětí - soutěže (červen)
- Celodenní výlet

Ve Mžanech dne 1. 9. 2025

Ing. Mgr. Pavel Hrubý, ředitel školy